

Jolanta Fainstein

Balony (fragment)

SCENA IX

Pokój Dziecka, Dziecko chlipie w poduszkę i w rozgwiążdę, Klaun (ostro zarysowany nos, ostro zakończona czapka) czyha na szafie, rzuca złowrogie cienie.

Rozgwiążdza *wylicza na swoich odnogach*

Do pięciu odnóg odlicz! Po pierwsze, zaraz wylejesz wszystkie lzy, po drugie, z koldry już cieknie na podłogę, po trzecie, zobacz, dywan jest już mokry, po czwarte, masz mokrą pidżamkę, po piąte, możesz nawet zalać sąsiadów.

Klaun

Płacz więcej, zobacz, jaka fajna kałuża tworzy się już na środku pokoju.
rozgwiążdza odpycha „z łokcia” Klauna w głąb pokoju

Klaun

Auć!

Dziecko

Mam ochotę na coś słodkiego, rozgwiążdzo. Chodź ze mną.

dziecko wstaje z łóżka, ma pod pachą rozgwiążdę, przechodząc przez pokój, wpada do kałuży. Po chwili wypada górą i znajduje się w wodnej krainie. Na niebie płyną chmury, w tle przez całą scenę dryfują koniki morskie, meduzy i ryby

Rozgwiążdzo, co się dzieje? Gdzie jesteśmy? Chciałam tylko kilka pianek. Boję się, rozgwiążdzo. Przytul mnie.

przez scenę przechodzi Strach na wróble; Dziecko kuli się ze strachu, ściska pod pachą rozgwiążdę

Strach na wróble *mówi jak podwórkowy cwaniak, przechadza się po scenie z rękami w kieszeniach, dumnie*

Boisz się mnie? Nie bój się. Jestem tylko strachem na wróble, ale jak widzisz, pod wodą nie ma wróbli.

Dziecko prostuje się i słucha

A poza tym to moja robota jest dość niewdzięczna. Dlaczego niby mam stać i straszyć jakieś biedne wróble?

Dziecko

Czy wróble coś ci zrobiły?

Strach na wróble

Właśnie nie! Nawiałem do tej krainy, bo już mam dosyć tego, że wszyscy się mnie boją. Jest trochę wilgotno, hehe, co prawda, jak sam widzisz.

patrzy w dal, nostalgicznie

Nic nikomu nie zrobiłem. Ktoś ubrał mnie w stare szmaty, wypchał słomą, nałożył na głowę obdarty kapelusz i kazał straszyć wróble. Ja dziękuję za taką robotę.

Dziecko

Nie miałeś żadnych przyjaciół?

Strach na wróble

Ani przyjaciół nie mam, ani nikogo. Dziękuję bardzo! Jestem porzucony fizycznie i emocjonalnie. I kto mi zapłaci za terapię? Mówią, że strach ma wielkie oczy. Czy ja mam wielkie oczy?

wlepia swoje oczy w twarz Dziecka

Czy ja mam wielkie oczy?!

Dziecko

Eee, masz normalne. W sensie guziki masz normalnej wielkości.

odsuwa się

Co lubisz robić, kiedy się nudzisz?

Strach na wróble *podejrzliwie*

Ty mi tu nie co lubisz czy nie lubisz... Lepiej gadaj, jak ty się tu znalazłaś.

Dziecko

Moi rodzice czasami się kłócą, nie mogę tego znieść, myślą, że nic nie wiem i nie słyszę, ale ja słyszę każde słowo. Każde. No i teraz było mi tak źle i tak smutno, że zapłakałam cały pokój, później chciałam pójść do kuchni po coś słodkiego i po drodze wpadłam w kalużę moich łez. W sumie tyle.

Strach na wróble

Hm... nie zazdrozczę lądowania. Ale wiesz co, dzieciaku? Powiem ci, że żeby się z czymś oswoić, musisz to poznać.

Dziecko

Poznać od samego środka czy do samego środka?

Strach na wróble

Do głębokości kości i ości. Może zapytaj rodziców, o co się kłócą, dlaczego się kłócą, powiedz im, jak się z tym czujesz.

Dziecko

Czy myślisz, że moja rodzina przetrwa? Bardzo się boję...

Strach na wróble

Uświadom im, co czujesz, czy coś cię boli, a może swędzi wtedy, a może laskocze, a może przychodzą ci do głowy głupie myśli...

Dziecko

Jestem wtedy zła i smutna jednocześnie. Tak bardzo się czasami boję, że boli mnie brzuch... Spójrz tylko na moją rozgwiazdę, jaka jest sflaczała. Tak często ją ściskam...

Strach na wróble

No, faktycznie. Biedna rozgwiazda. A co do rodziców – skąd oni mają to wiedzieć, jak cicho poplakujesz w swoim pokoju?

Dziecko

Racja...

Strach na wróble

Niestety, czasami dzieciaki słyszą, kiedy rodzice się kłócą. Masz prawo się bać. Dorośli czasami zapominają, jak się rozmawia, i zaczynają się kłócić.

Dziecko

Mhm. I myślisz, że nie będą na mnie źli?

Strach na wróble

Nie sądzę. Może brzmię, jak mój własny dziadek, którego jako strach na wróble nigdy nie miałem, hehe, ale szczerść to podstawa. Podstawa. Koniec i kropka. Szczerść. Podstawa. Kropka. Chociaż powiem ci, że w moim przypadku nie było tak łatwo. Ja w ogóle nie kumam, dlaczego straszą mną te biedne wróble.

Dziecko

Biedne wróble. Szczerść to podstawa.

Strach na wróble

Tak. Szczerść. Do kogokolwiek bym się nie zbliżył, każdy uciekał w popłochu. Pomyślałem raz, że skoro jestem brzydalem, to zaprzyjaźnię się z kimś w nocy, wtedy nie będzie widać, jaki jestem obdarty, ale zapomnij. Było jeszcze gorzej, hehe. Wrzaski, krzyki,

Dziecko

I może jeszcze gonili cię z widłami?

Strach na wróble

Z widłami i pochodniami! Normalnie chcieli mnie spalić, czy nadziać na te widły, czy nie wiem co.

na scenę wpływa ciemna chmura

Pod wodą nie ma wróbli i nikt nie ma ze mną złych skojarzeń. Prędeż z tą chmurą, lepiej się ukryj, bo zaraz lunie.

Dziecko

Nie, poczekaj, Strachu, to tylko chmura, nic ci nie zrobi. I tak jesteś pod wodą. Jak ją poznasz, to się oswoisz i więcej nie będziesz musiał przed nią uciekać.

Chmura *ma dostojny, głęboki głos mędrca*

Kto wypowiedział te mądre słowa?

Strach na wróble *wystraszony, wskazuje na Dziecko*

Ona, ona!

Chmura

To bardzo dojrzałe słowa. Gdyby ludzie wiedzieli, które chmury przynoszą wielki deszcz, jak cumulonimbusy i nimbostratusy, które mniejszy, jak stratusy, cumulusy, stratocumulusy i altostratusy, a które zupełnie nic, jak na przykład alto-cumulusy, cirrostratusy i cirrocumulusy – nie chowałiby się przed nami pod dachami. Gdyby nas poznali, wiedzieliby, kiedy ich nie zmoczymy.

Dziecko

Co dzieje się z tymi ko... komulo... komulobusami?

Chmura

Cumulonimbusami? Tymi, które przynoszą wielki deszcz?

Dziecko

Tak. Co się z nimi dzieje, kiedy już się wypadają? I dlaczego właściwie są takie naburmuszone?

Chmura

Oto kolejne mądre pytania. Otóż, my, deszczowe chmury, jesteśmy bardzo emocjonalne.

Strach na wróble

Lubicie się wkurzyć od czasu do czasu, hehe.

Chmura

Kiedy mamy w sobie dużo złości, wówczas skraplamy się i spuszczaemy te emocje wielką ulewą. Jest nam wtedy o wiele lżej. Kiedy uwalniamy te emocje kroplami deszczu, uspokajamy się. Przystajemy być chmurzyskami, a stajemy się chmurkami.

Dziecko

Czasami jestem zła na rodziców za to, że się kłócą...

Chmura

Twoja złość mówi o tym, że coś jest nie tak, że pojawiła się jakaś zmiana i to ci nie odpowiada, to cię stresuje – tak pojawia się złość.

Dziecko

Tak, boli mnie wtedy brzuch.

Chmura

Możesz spróbować mojego sposobu na radzenie sobie z nią: popłacz i uwolnij ścisk żołądka. Płacz nie jest niczym złym. Pomaga się uspokoić.

Strach na wróble

Ale później koniecznie porozmawiaj z rodzicami i powiedz im o tym, jak się czujesz.

Chmura

To bardzo dojrzałe słowa, Strachu na wróble.

Dziecko

Szczerłość to podstawa.

Strach na wróble

Chmuro, czy ty przypadkiem nie zostaniesz moją pierwszą przyjaciółką, hehe? Czy ja się właśnie z tobą oswoilem? Ja z tobą?

Dziecko zadowolone

To chyba to znaczy, Strachu. Byłeś bardzo dzielny, że nie uciekłeś.

dziecko klepie Stracha po plecach

Powiedz mi, chmuro, jak mogę trafić do domu?

Chmura

Nogi same cię poniosą.

Strach na wróble

Trzymaj się, mała. Pamiętaj, szczerłość to podstawa!

Strach wskakuje na Chmurę i razem odfruwają, echem odbijają się słowa „poniosą”, „podstawa”

Dziecko

Rozgwiadzo, może ty wskażesz mi drogę do domu?

Dziecko nie wie, dokąd pójść, idzie kilka kroków w lewo, zawraca, idzie w prawo; nadpływa Meduza

Meduza do siebie, ma słodki głos, przez całą scenę faluje z lewa na prawo, w górę i w dół

To moja wina, to wszyscyutko moja wina. Ale jak to moja wina, przecież nie robię tego specjalnuszio...

Dziecko

Co jest albo nie jest twoją winą?

Meduza

Och! Kim jesteś? Co tutaj robisz? Chcesz mnie ukarać?

Dziecko

Ukarać? Za co miałabym cię ukarać? Znalazłam się w tej krainie, bo wpadłam do kałuży moich łez, które wyplakałam, bo jest mi przykro, kiedy moi rodzice się kłócą.

Meduza

I myślisz wtedy pewnuszio, że to twoja wina, że zrobiłaś cios, przez co rodzicuszio się kłócą?

Dziecko

Właśnie tak... Zawsze jem całe to zdrowe jedzenie. Moja mama ma małego świra na tym punkcie. Znam na pamięć wszystkie matematyczne zagadki, które zadaje mi tata...

Meduza

To dlaczeguszio miałabyś winić się za kłótnieszio swoich rodzicuszio?

Dziecko

Nie wiem...

Meduza

Ale ja wiem! Nie możesz się osądzać za rzecuszio, których nie zrobiłaś. Powiedz rodzicuszio, co czujesz, kiedy się kłócą, i zapytaj, dlaczeguszio to robią.

Dziecko

Skąd to niby wiesz?

Meduza

My, meduzki, żyjemy w dużych stadkach, mówię ci, mam doświadczonko. Jeśli nie łobuzujesz za duzio, zjadasz obiadcio i coś tam się jeszczio uczysz do szkółki, to nikt na pewnuszio nie kłóci się przez ciebie. Nie możesz się winić.

Dziecko

Może masz rację, Meduzo... Szczerłość to podstawa.

Meduza

Mądre słówka. Szczerłość to podstawa. Zapamiętam je.

zamyśla się

Chociaż w moim przypadczku wina jest niemal oczywista!

Dziecko

Nie zjadasz obiadcio?

Dziecko chce podejść do Meduzy, ta robi unik

Meduza

O! Nie zbliżaj się! Właśnie to! Ja parzę! To moje przekleństwko, wszyscy widzą tylko moje galaretowate ciałeczko i z ciekawości chcą go dotknąć, ale nie wiedzą, że ja parzę! Że ja mogę zrobić im krzywduzję!

Dziecko

Przecież to nieprawda. Jak to może być twoja winka? To znaczy wina? Czy specjalnie parzysz ludzi?

Meduza

Nie... Ale to na mnie spoczywa wina za ich oparzonka...

Dziecko

No właśnie nie! Jak możesz się winić za coś, czego nie zrobiłaś? Przecież to nie ty sama wskakujesz ludziom na ręce, nie?

Meduza

Masz rację, ale...

Dziecko

Nie ma żadnego ale – moi rodzice tak mówią. Nie możesz winić się za coś, czego nie robisz specjalnie. Wiesz cio? Tfu!

Wiesz co?

Meduza

Cio?

Dziecko

Chyba obydwie musimy przestać się winić. Moi rodzice nie kłócą się przeze mnie, a ty nikogo celowo nie parzysz.

Meduza

Tak, masz rację... O! Zbliża się stadko...

Dziecko

To jest twoja rodzina?!

Meduza

Taaak! Swoją drogusią, wiesz, że jest nas prawie dwieście różnych gatunków?

Dziecko

Łał! Sporo!

Meduza

Tak, dlategoś troszeczkę znam się na rodzinkach. Rodzice czasami mają problemusie i muszą je rozwiązać, ale zamiast porozmawiać, to się kłócą.

Dziecko

Masz rację, ja też nie zawsze się zgadzam z moimi koleżankami... Czy twoje kuzynki mogą mnie poparzyć?

Meduza

Wszystkie parzymy, ale niektóre z nas tak leciusieńsko, że wcale tego nie czuć.

Dziecko

Czyli nic mi się nie stanie, jak ich dotknę?

Meduza

Nic. Ale nawiasem mówiąc, kto lubi być dotykanusi przez obcych? Żadna frajdusia.

Dziecko

A czy twoje kuzynki mogłyby podnieść mnie na powierzchnię wody? Chciałabym zobaczyć, jak trafić do domu. Obiecuję, że prawie ich nie dotknę!

Meduza

Dziewczynki! Jest sprawusia do zrobienia! Tę malusią trzeba wynurzyć na chwilusię.

Dziecko unosi się na stadzie meduz na powierzchni, rozgląda się, widzi Brzydkie Kaczątko

Dziecko przez całą scenę balansuje na meduzach

Brzydkie Kaczątko? Co tutaj robisz?

Brzydkie Kaczątko

Uciekłem ze swojej bajki. Kli-kła-kli.

Dziecko

Jak można uciec ze swojej bajki? Dlaczego?

Brzydkie Kaczątko

Po prostu. Kli-kła-kli. Moja rodzina mnie odrzuciła. Kli-kła-kli. Bracia i siostry się ze mnie śmiali, nie chcieli się ze mną bawić. Kli-kła-kli.

Dziecko

Musiałeś bawić się sam?

Brzydkie Kaczątko

Najczęściej... Kli-kła-kli. Kli-kła-kli. Samotność jest straszna. Kli-kła-kli. Szczególnie, kiedy widzisz, jak inni się dobrze bawią. Kli-kła-kli.

Dziecko

Na pewno jest ci bardzo przykro, ale przecież zakończenie twojej bajki jest takie piękne!

Brzydkie Kaczątko

Hę?

Dziecko

W bajce o Brzydkim Kaczątku wyrośniesz na przepięknego łabędzia! Wszyscy będą cię podziwiać! Każdy będzie chciał wyglądać tak jak ty! Serio nie wiesz, jak kończy się twoja bajka?

Brzydkie Kaczątko

Cooo? Kli-kła-kli. Nie wierzę. To niemożliwe. Spójrz na moje szare pióra, kli-kła-kli.

Dziecko

Mówię ci! Będziesz mieć śnieżnobiałe pióra i wielkie skrzydła.

Brzydkie Kaczątko

Spójrz na moje mizerne skrzydła, kli-kła-kli.

Dziecko

A do tego piękny pomarańczowy dziób. Będziesz przepięknym łabędziem. Wszyscy cię wtedy przeproszą i będą chcieli się z tobą zaprzyjaźnić.

Brzydkie Kaczątko

Serio?! Kli-kła-kli.

Dziecko

Pewnie! Zakończenie jest najpiękniejsze! Rodzice czytali mi tę bajkę już kilka razy.

Brzydkie Kaczątko

Dlaczego się smucisz? Kli-kła-kli.

Dziecko

A... nic...

Brzydkie Kaczątko

Kli-kła-kli. No powiedz. Może jakoś ci pomogę. Kli-kła-kli.

Dziecko

No to... Moi rodzice... Oni... Nie chcieli się ze mną już bawić... Przeszali mnie przytulać. Jestem jak ty... odrzucona...

Brzydkie Kaczątko

Przykro mi... Kli-kła-kli. Ale! Jakie jest zakończenie twojej bajki? Kli-kła-kli.

Dziecko

Ja nie jestem z bajki... Nie znam zakończenia...

Brzydkie Kaczątko

Kli-kła-kli. No... Nie znasz zakończenia, ale nie wiesz, kli-kła-kli, czy to będzie złe, czy dobre zakończenie. Skąd wiesz, kli-kła-kli, czy twoi rodzice znów nie zaczną spędzać z tobą czasu? Kli-kła-kli.

Dziecko

Nie wiem... Jest tylko gorzej...

Brzydkie Kaczątko

Może jest ktoś, kto zna twoje zakończenie? Kli-kła-kli.

Dziecko

Jestem ze świata ludzi. Nie wiem, co się dalej wydarzy, nie wiem, czy jeszcze kiedyś mnie przytulą... Czy mnie przytulą?

Brzydkie Kaczątko

Kli-kła-kli. W takim razie nie możesz wiedzieć, czy zakończenie będzie dobre, czy złe, kli-kła-kli, dopóki nie stawisz mu czoła. Ty dodałaś mi odwagi. Kli-kła-kli.

poklepuje Dziecko po ramieniu

Teraz musisz sama spróbować.

Dziecko

Inaczej nigdy się nie dowiem...

Brzydkie Kaczątko

Może twoi rodzice mają teraz problemy, może w pracy, może gdzie indziej. Jeśli czujesz się odrzucona, powiedz o tym rodzicom, porozmawiaj z nimi – na pewno cię wysłuchają.

Dziecko

Może masz rację. Nie wiem tylko, jak wrócić do domu...

Brzydkie Kaczątko

Kli-kła-kli. Mam pewien pomysł. Wskakuj!

lecą nad wodą, mijają wsie i miasta

Dziecko

Ooo! To jest mój dom. Zrzucisz mnie tutaj?

Brzydkie Kaczątko

Uwaga! Lecisz! Ja wracam do mojej bajki! Czekać na szczęśliwe zakończenie.

Dziecko spada, nagle budzi się w swoim pokoju, jest noc, słychać odgłosy z sypialni rodziców; w pokoju Dziecka na ścianie tańczą złowrogie cienie; Dziecko ściska rozgwiazdę i nasłuchuje

Mama

Jesteś taki sam jak, jak, jak.

Tata

Jesteś identyczna jak twoja, twoja, twoja.

Mama

Taki sam, taki sam, taki sam, sam, sam.

Tata

Identyczna, identyczna, identyczna.

Mama

Gdybyś naprawdę.

Tata

Gdybyś ty naprawdę, ale tak naprawdę.

Mama

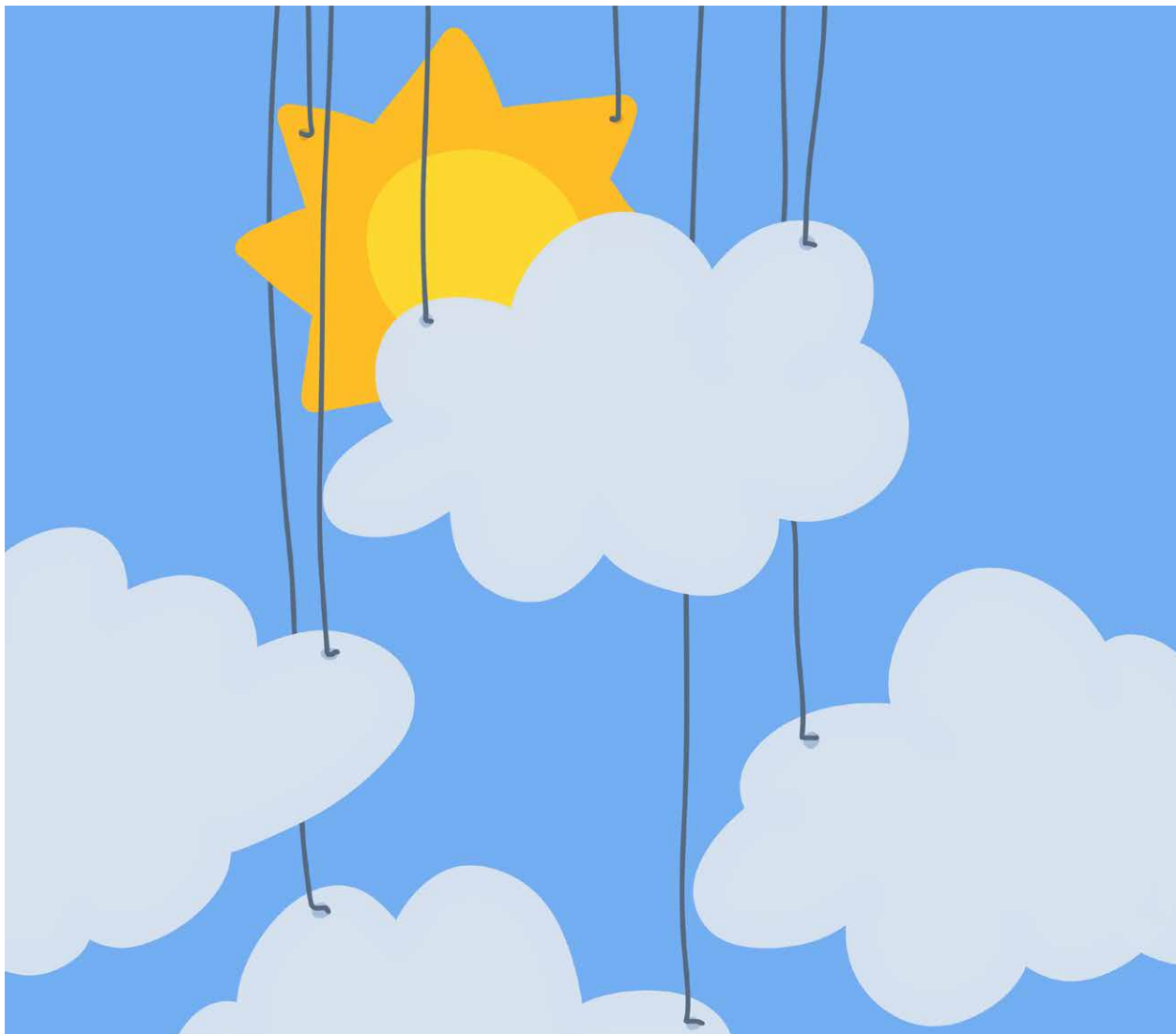
Naprawdę, naprawdę, naprawdę. Nie mam słów, słów, słów.

Tata

Naprawdę brak mi słów. Nic nie rozumiesz, nie rozumiesz, nie rozumiesz.

Dziecko ze swojego pokoju

Znów to samo...

Anna Zabrocka / PLSP w Supraślu

JOLANTA FAINSTEIN

– (ur. 1986 r.) – filolożka, doktorka nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, tłumaczka, dramatopisarka, poetka. Publikowała w „Chiduszu”, „Pro Libris” i na stronie Lubuskiej Fundacji Judaica. Została wyróżniona w konkursie poetyckim ¡No pasarán!, a jej twory ukazały się w pokonkursowym tomie. Otrzymała wyróżnienie w Konkursie o Nagrodę Dramaturgiczną im. T. Różewicza (2022 r.) za dramat *Mama ma szorstkie ręce*, który ukazał się nakładem wydawnictwa Pro Libris (2023 r.).

for. prywatne archiwum autorki